

РОТАРИ ДИСТРИКТ
2482 - България

ЗОНТА ДИСТРИКТ
30 АРЕА 05 - България

НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ И АЗ

под патронажа на Президента на България Румен Радев

НАЦИОНАЛЕН ПРОЕКТ НА РОТАРИ И ЗОНТА „НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ И АЗ” Четиринадесето издание 2023/2024 г.

РЕГЛАМЕНТ ЗА КОЛЕКТИВНО УЧАСТИЕ

Проектът „Народните будители и Аз” има за цел да **представи имената и дейността на онези български възрожденци и личности, които са оставили своя отпечатък в израстването и просперитета на нашата държава.**

Всеки българин трябва да знае, че **БЪЛГАРИЯ**, носеща аромата на рози, плодородна и красива земя, е страна изстрадала своето минало. Тази държава, за която се пеят песни и се редят стихове, се оказва почти непозната за голяма част от младото поколение. За хората, които са живяли чрез идеите си за „една чиста и свята Република” се говори чисто фактологически и формално. До сърцето на младия човек думите често не достигат. Бягствата в чужбина не носят носталгия, гордостта на българина се заменя с материални блага.

Проектът има за цел да промени този факт. Чрез него, учениците, със своята амбиция да се усъвършенстват ежедневно, имат възможност да покажат своите знания пред позната и непозната аудитория. Участвайки в проекта, те приемат предизвикателството да извършат **издирвателска и събирателска** дейност за факти от живота и делото на поне един велик българин и народен будител. В учебниците по история и по литература се взимат предвид основните аспекти в биографиите на тези велики българи, но често се изпускат причините и подбудите, довели до развитието на дадената личност в определен аспект.

Проектът, в който главна роля играе **Ученикът и неговата паралелка** е една стъпка в посоката към завръщане на моралните ценности в българското общество. **Научавайки историята на великите българи и народни будители, градили през вековете българщината и българския дух, учениците да се изпълват с национална гордост и патриотизъм.**

Проектът предвижда провеждане на състезание между **отделните паралелки** в две възрастови групи 5-7кл. и 8-11кл. в три направления:

I направление. СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ПАРАЛЕЛКИТЕ ПО УЧИЛИЩА

II направление. СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ПАРАЛЕЛКИТЕ – ПЪРВЕНЦИ НА ОТДЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В СЪОТВЕТНАТА ОБЩИНА (РАЙОН).

III направление. ОБЛАСТНО (ГРАДСКО) СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ПАРАЛЕЛКИТЕ – ПЪРВЕНЦИ НА ОБЩИНИТЕ (РАЙОНИТЕ).

**I направление. СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ПАРАЛЕЛКИТЕ ПО УЧИЛИЩА
/5 – 7 КЛАС и 8-11 КЛАС/ - от 01.02.2024г. до 15.03.2024г.**

1. Подготовка на състезанието.

Всяка паралелка в дадено училище участва в проекта извършва:

1.1. По списъка, предложен от Ротари клубовете и Зонта клуб - Пловдив, МОН и от ръководството на училището, избира за свой патрон бележит българин – народен будител в срок до **30.11.2023 г.**

1.2. Приема за свой патрон, народен будител – велик българин, различен от този който тя е избрала в предходните години в които е участвала в проекта.

1.3. Директорите на училищата изпращат списъка на участващите паралелки с името на избрания от тях патрон – народен будител в справки №1 и №2 с техен подпис на електронен адрес: buditeli2014@abv.bg , както и на ръководителя на сектор „Образование“ в Района (Общината) в срок до **15.12.2023 г.**

1.4.Извършва издирвателска и събирателска дейност, с цел събиране на информация за живота и делото на избрания патрон и неговия принос за развитие и утвърждаване на българщината и българския дух до **26.01.2024 г.**

1.5. В размер на **5 пълни машинописни страници /A4, Times New Roman, размер на буквите 14, междуредово пространство 0/** представя биографията на своя патрон, където са отразени фактологичните елементи на неговата биография, така и специфичните качества и дейности за личността. Проследява се емоционалния свят на личността, отчитат се тревогите и надеждите ѝ. Снимки, схеми, диаграми и други графични материали, могат да се дават само извън текста на 5-те страници, като приложения.

Важен момент на биографията е изчерпателното и достоверно представяне на историческите факти. С оглед на горепосоченото учителите по история или литература в даденото училище преглеждат представената информация от учениците и коригират евентуалните неточности.

До 31.01.2024 г. учениците изготвят биографии на патроните, като оформят кът с портрета и информационно табло в класната стая.

След като всички биографии са проверени се предават на педагогическия съветник или определен от директора преподавател, който изготвя график за вътреучилищните състезания, които започват на **01.02.2024 г.** и приключат до **15.03.2024 г.**

1.6. Състезанията се провеждат първо по випуски, а след това между първенците на випуските до излъчване на паралелка първенец във всяка от възрастовите групи 5-7кл. и 8-11кл. на принципа на елиминацията. Всеки две състезаващи се паралелки си

разменят биографиите на своите патрони, като за 4 (четири) дни съставят въпросите и отговорите за тях. След това си разменят както въпросите така и отговорите върху биографиите на противниковата паралелка. След което всяка от състезаващите се паралелки има 3(три) дни за научаване на въпросите и отговорите на противниковата паралелка. След тези 7(седем) дни, на другия ден се насрочва дата и място на двубоя.

1.7. Въпросите и отговорите за тях трябва да са толкова на брой, колкото са на брой учениците в противниковата паралелка. Всеки един от тях отговаря само на един въпрос.

1.8. Въпросите по обем не трябва да са по дълги от 2(два) машинописни реда. /A4, Times New Roman, размер на буквите 14, междуредово пространство 0/

1.9 Отговорите на тези въпроси трябва да се съдържат в съответната биография и не трябва по обем да са по дълги от 3(три) машинописни реда, като се отпечатват веднага след въпроса. /A4, Times New Roman, размер на буквите 14, междуредово пространство 0/

1.10 За всяка една биография въпросите и отговорите да бъдат проверени от учител по история или български език или класен ръководител.

1.11 Всяка от двете състезаващи се паралелки задава и 3 (три) допълнителни въпроса, чиито отговори ги няма в дадената биография, а са от други източници – енциклопедии, интернет, биографични книги, очерци, статии и др.

Допълнителните въпроси съгласно т.1.8 и 1.9, се задават, след изчерпване на първия тип въпроси, и не се предоставят на противниковата паралелка, както и отговорите им. На тези въпроси паралелката има право да отговаря колективно, като използва за това доставените от нея материали – литература, очерци, лаптопи, таблети за търсене в интернет. Времето за отговор на всеки въпрос е 3(три) минути. Като отговаря на въпроса само един излъчен от паралелката в момента ученик - говорител. Само неговият отговор се оценява от журито.

Допълните въпроси са само върху биографията на противниковата паралелка.

P.S. *В случай, че резултата е равен, отборите трябва да имат по още един допълнителен четвърти въпрос върху биографията на противниковия отбор, с оглед излъчване на победител от състезанието.*

1.12 Решението на председателя на журито е окончателно.

P.S. *Ръководството на паралелка, която прекрати своето участие в проекта на даден етап, задължително уведомява организаторите на проекта, най-малко 5 /пет/ календарни дни преди състезанието. На тяхно място продължава следващата в класирането паралелка/ клуб.*

Състезанието протича на няколко етапа.

I етап.

Състезание между паралелките в един и същи випуск. При наличие на една паралелка във випуска – I и II етап се сливат. За изтегляне на отборите от даден випуск, състезаващи се помежду си отговорниците на класовете се явяват в дирекцията на училището или в определената за целта зала.

В стъклена или пластмасова прозрачна купа се поставят листчета с цифри, толкова на брой, колкото е броя на паралелките за даден випуск, които са предварително сгънати. Отговорниците на паралелките изтеглят противниковите отбори, с които ще се състезават, както следва: 1 с 2, 3 с 4, 5 с 6, 7 ..., **като по-малкият номер от двойката пръв изпитва**. Ако в даден випуск паралелките са нечетен брой, тази паралелка, която изтегли най-голямата нечетна цифра преминава на следващ етап в състезанието.

В деня на състезанието за всяка двойка състезаващи се отбори е съставено **жури** в състав: **класните ръководители на двете състезаващи се паралелки и член на Ръководството на училището или определен от него преподавател**. Те имат за задача да следят за спазването на регламента от състезанието, като за целта водят протокол. Протоколът има следния вид.

НАПРАВЛЕНИЕ: УЧИЛИЩЕ.....
ДВУБОЙ „НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ И АЗ” МЕЖДУ..... КЛАС И .....КЛАС-
.....Г.

ПРОТОКОЛ №.....посочва се етапа...../ посочва се датата ЗА.....КЛАС

№ на ученика в клас	№ на въпроса	ИМЕ НА УЧЕНИКА	ПРАВИЛЕН ОТГОВОР /1, 0.5/	НЕПРАВИЛЕН ОТГОВОР /0/
1				
2				
.				
.				
.				
.				
N				
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ			% ВЕРНИ ОТГОВОРИ	

ИЗГОТВИЛ:

1.....

2.....

ПОДПИС: /членовете на журито/

1.....

2.....

3.....

В протокола имената на учениците са предварително написани.

Процента на верни отговори спрямо общия брой отговори се пресмята по следния начин: **общия брой на правилните отговори се разделя на броя на отговарящите ученици и се умножава по 100.**

На дъската се чертаят **таблици** и за двете състезаващи се паралелки, с цел онагледяване на резултатите пред участниците по време на състезанието.

ТАБЛИЦА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ

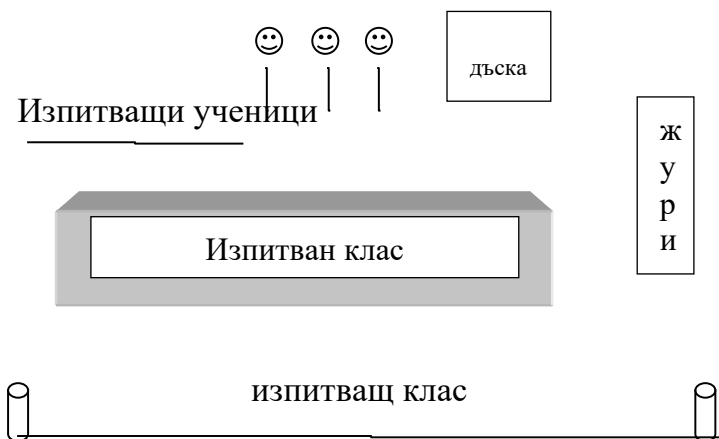
**НАПРАВЛЕНИЕ: /ОБЩИНА/РАЙОН/ГРАДСКО/
 ОБЛАСТНО/.....
 ДВУБОЙ „НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ И АЗ” МЕЖДУ
 У-ще.....КЛАС... И
 у-ще .....КЛАС.... - .....Г.
 ПРОТОКОЛ №.....посочва се етапа...../ посочва се датата /**

училище..... клас .....

училище..... клас .....

№ на въпроса	ПРАВИЛЕН ОТГОВОР /1;0,5/	НЕПРАВИЛЕН ОТГОВОР /0/	№ на въпроса	ПРАВИЛЕН ОТГОВОР /1;0,5/	НЕПРАВИЛЕН ОТГОВОР /0/
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ	% ВЕРНИ ОТГОВОРИ		ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ	% ВЕРНИ ОТГОВОРИ	

ПРИМЕРНА СХЕМА НА СЪСТЕЗАНИЕТО МЕЖДУ ДВЕ ПАРАЛЕЛКИ

В деня на състезанието.

1. Ръководителите на всяка състезаваща се паралелка представят на журито 40 мин. преди състезанието:

1.1 Напечатан списък на учениците, съгласно училищния дневник подписан и подпечатан от директора на училището – 2 екземпляра.

1.2 Напечатана в 5 машинописни страници коригираната от журито биография на патрона на паралелката – 5 екземпляра

1.3 Напечатан списък с въпросите и отговорите за биографията на противниковата паралелка, включително и 3-те допълнителни въпроса с отговорите им, както и източниците от които са взети те – 5 екземпляра.

1.4 Листчета несгънати с номерата на въпросите, 2 вида – 1, 2, 3, ...n, и 1А, 2А, 3А, ...nА, където n е броят на учениците от противниковата паралелка, а от другата паралелка, несгънати листчета с номерата на техните въпроси, също два вида - 1, 2, 3, ...m, и 1А, 2А, 3А, mА, където m е броят на учениците от първата паралелка.

2. Всяка паралелка излъчва **трима ученика**: единият отговаря за тегленето на въпросите от прозрачната купичка и след това пише на дъската в таблицата, верните и неверни отговори, а другите двама четат въпросите и отговорите към тях. По преценка на журито може член на журито да чете въпросите и към двете паралелки.

3. С тегленето на жребия при журито със сгънати листчета с номера **1** и **2** се определя **коя паралелка първа изпитва** – тази която е изтеглила листчето с номер едно.

4. Нека примерно паралелката с №1 има m ученика, а паралелката с №2 има n ученика. След изтегляне на жребия под ръководството на председателя на журито, от паралелката изтеглила №1 той взема лисчетата с номера **без буквата А (1 2 3 ... n)**, а от паралелката изтеглила №2 взема лисчетата **с буквата А (1А 2А 3А ...mА)**. След това той ги **сгъва на четири и смесва всичките лисчета в прозрачната купичка**.

5. Определеният ученик от паралелка №1 тръгва с купичката към изпитваната паралелка. Учениците от тази паралелка (а по късно и от другата паралелка), изтеглят номерата на въпросите на които ще отговарят.

6. **Паралелно с тегленето на листчетата от купичката, председателят на журито, лично с флумастер (червен или черен) преномериращ по случаен признак с числата – 1 2 3 ... n (без съвпадения) въпросите от списъците (5 броя) на паралелката изтеглила №1, и с числа с индекс буквата А – 1А 2А 3А ..... mА (без съвпадение) въпросите от списъците (5 броя) на паралелката изтеглила №2.**

7. Учениците от изпитваната паралелка **по реда на номерата си в училищния дневник, стават и показват номера на въпроса, който са изтеглили и на който ще отговарят. За този ред следи журито.**

Тогава **ученикът от изпитващата паралелка или член на журито, задава въпроса с този номер, от единия от двата списъка с въпроси, които вече са преномерирани от председателя на журито.**

По този начин на учениците може да се паднат въпроси, както за собствената така и за противниковата биография, и те трябва да знаят и двете биографии.

8. В случай, че има отсъстващи ученици от състезаващите се паралелки, в купата остават неизтеглени въпроси. На отсъстващите от състезанието, които са повече от отсъстващите за деня, по класния дневник, се поставя **0** за отговор. За отсъстващите за деня, ръководителят на паралелката представя служебна бележка от директора на училището на председателя на журито.

9. **Ученикът трябва да отговори на въпроса в рамките на 30 сек.** Ако той не отговори след изтичане на времето отговора се счита за неправилен. При подсказване – отговора се счита за неправилен.

Ако ученикът отговори **правилно на въпроса получава 1 т.**, ако отговори **грешно -0 т.** При **непълнен отговор се поставя 0,5 т.** Същите оценки важат и за отговорите на допълнителните въпроси.

Учениците аналогично отговарят на останалите въпроси.

10. След приключване на въпросите, чиито отговори са в биографията, се преминава към задаване на допълнителните въпроси, чиито отговори са извън биографията съгласно точка 1.11 от страница №3.

При пресмятането на резултата от журито се отчитат само правилните /пълни и непълни/ отговори. Процента на верни отговори се пресмята по следния начин: **общия брой на правилните отговори се разделя на броя на отговарящите ученици и се умножава по 100.**

Изчислява се резултата на изпитвания клас и се вписва както в **протокола**, така и в **таблицата на дъската**.

11. След изчисляването на резултата **отборите сменят местата си**. Състезанието протича по същия регламент.

12. След приключване на I етап от състезанието изпитващите комисии предават изпитните протоколи с обобщени резултати на педагогическия съветник или упълномощено от директора лице. Обявява се победител за **I етап - училищния кръг: паралелката - носител на най – висок процент правилни отговори за всяка от двете възрастови групи 5-7 и 8-11кл.**

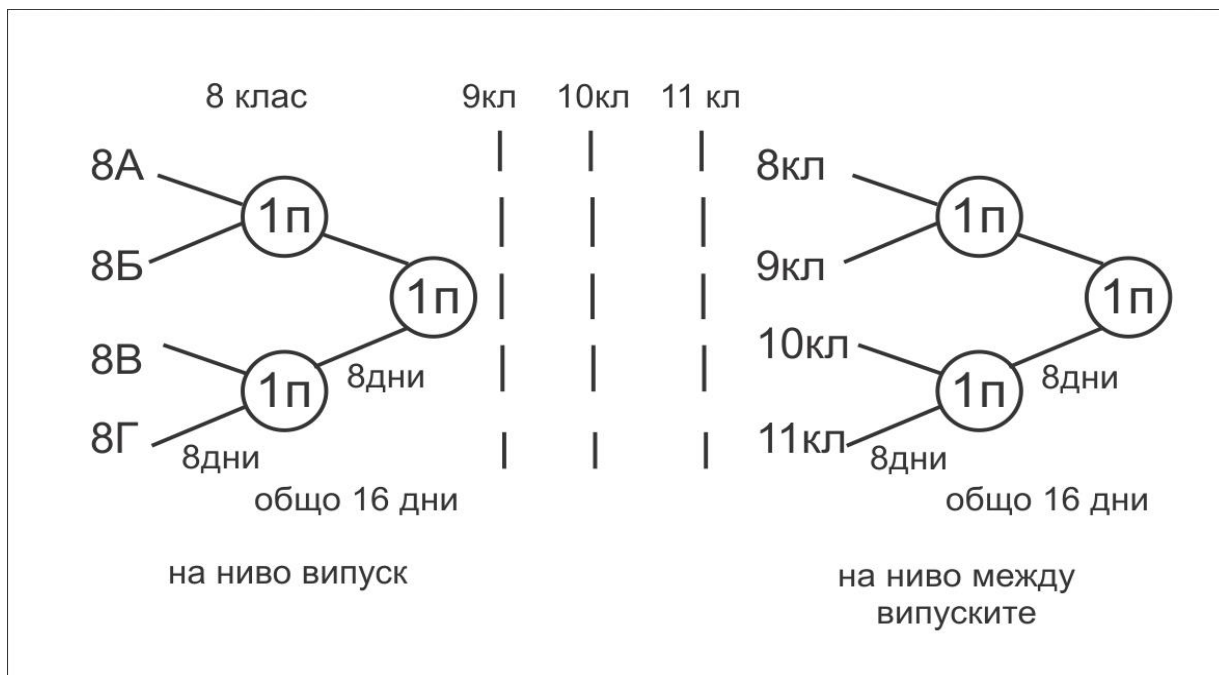
II етап и III етап

Състезание между паралелките от различните випуски

Втори и трети етап са аналогични на първи етап. В зависимост от броя на паралелките в училището се определя и броя на етапите в самото състезание до излъчване на финалисти за съответното училище. Училищата провеждат вътрешно – училищните състезания в срокове **съобразно броя на участващите в проекта паралелки в един випуск, както следва:**

- до 2 паралелки на випуск от 01.02.2024г. до 23.02.2024г.
- до 4 паралелки на випуск от 01.02.2024г. до 08.03.2024г.
- до 8 паралелки на випуск от 01.02.2024г. до 15.03.2024г.

Примерна схема за училище с 4 паралелки на випуск:

Учениците от паралелките-победители в своите групи, получават грамота от директора на училището за най – добро представяне в училищния кръг на проекта „Народните будители и Аз“ и се класират за общинското(районното) състезание, където ще премерят сили с финалистите от другите училища в съответната възрастова група 5-7 и 8-11 клас.

PS: В **Четиринадесето издание** на проекта „Народните будители и Аз“ през 2023/2024 учебна година, може да участват и клубове по проект на МОН, които са официално регистрирани в училища с решение на ПС, а също и в МОН.

В справки №1 и №2 училището обявява, както целите паралелки така и клубовете, които участват в „Народните будители и Аз“

Като първенец на училището в двете възрастови групи се отбелязва или съответна **паралелка** или съответен **клуб (клубове)** които се обявяват в справка №3.

По-нататък в районните, общински и областни кръгове на проекта „Народните будители и Аз“ участват посочените първенци на училището.

С цел равнопоставеност при двубоите между **паралелка** и **клуб**, в проекта „Народните будители и Аз“ може да участват **един или повече клубове** като **един отбор**, но с общо численост не по-малко от 15 ученика и не повече от 30 ученика.

**II направление. СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ОТДЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА В
СЪОТВЕТНАТА ОБЩИНА(РАЙОН)
ОТ 18.03.2024г. ДО 30.04.2024г.**

Състезанието се провежда по алгоритъма на училищното състезание със следните допълнения:

Веднага след приключване на училищните състезания се изтегля жребия за общинското (районното) състезание.

1. Всяко училище след приключване на вътрешно училищния кръг, до един ден изпращат биографиите на патроните на паралелките първенци на електронните адреси на представители на журито. Където при необходимост се нанасят корекции. Журито връщат биографиите в срок от 2 до 4 дни.

2. За общинското (районно) състезание **всеки Ръководител на паралелка задължително:**

2.1. Подготвя протоколите и таблиците за своята паралелка в двубоя.

2.2. Подготвя листчета с номера, съответстващ на броя на учениците от противниковата паралелка, съгласно т.1.4 от стр. № 6

2.3. Явява се в деня на състезанието **40 минути** по-рано в залата определена за целта и представя въпросите и отговорите към тях на журито, където при нужда то прави корекции.

2.4. Представя коригираната информация от журито на двамата ученика. Следи за нанасянето на корекциите и върху останалите екземпляри.

2.5. Отговаря за начертаването на таблицата за състезанието и напечатването на протоколите по указания начин.

2.6. За украсяване на залата с най-добрите табла с биографии на народни будители от своето училище, различни от патроните на състезаващите се паралелки.

2.7. Изпълнява съответните точки от т.1 до т.11 на стр.5,6 и 7.

2.8. Участва като член на журито в Общинското(Районното) състезание.

3. В деня на състезанието журито е в състав: Ръководителите на състезаващите се помежду си паралелки и историк – Председател на журито. Те имат за задача да следят за спазването на регламента от състезанието, като за целта водят съответния протокол.

4. Състезанието започва след като участниците и журито са заели местата си в залата. Председателят на журито обявява началото на двубоя.

След приключване на I етап от състезанието изпитващите комисии предават изпитните протоколи с обобщени резултати на Председателя на журито, а той ги предава на представители на клубовете спонсори на проекта.

Обявява се победител за **I етап** от състезанието между отделните училища в съответната община (район), паралелката- носител на най- висок процент правилни отговори.

**II етап и III етап
(Четвърт финал, полуфинал, финал)**

Втори и трети етап са аналогични на първи етап. В зависимост от броя на училищата от съответната община (район), участващи в състезанието се определят и броя на етапите в самото състезание до излъчване на финалист за съответната община (район). Всички ученици, участници в състезанието, директорите на училищата и педагогическите съветници, получават грамоти от Кмета на Общината (Района) и президентите на Ротари клубовете и Зонта клуб - Пловдив.

Учениците от паралелката-победител получават грамота за най-добро представяне в общинския (районния) кръг на състезанието „Народните будители и Аз” и се класират за Областното (Градското) състезание, където ще премерят сили с финалистите от другите училища от отделните общини (райони).

III направление. ОБЛАСТНО (ГРАДСКО) СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ПАРАЛЕЛКИТЕ–ПЪРВЕНЦИ НА ОБЩИНИТЕ (РАЙОНИТЕ) – от 02.05.2024г. до 31.05.2024г.

Състезанието се провежда по алгоритъма на общинското (районно) състезание със следните допълнения:

Веднага след приключване на общинските (районни) състезания се изтегля жребия за областното (градско) състезание.

1. Всяко училище след приключване на общинския (районен) кръг, до един ден изпращат биографиите на патроните на паралелките първенци на електронните адреси на представители на журито, където при необходимост се нанасят корекции. Журито връщат биографиите в срок от 2 до 4 дни.

2. В деня на финала на областното (градско) състезание е определено специално жури в състав: академик Георги Марков, академик Антон Дончев, академик Васил Гюзелев, професор Иван Маразов, проф. Васил Проданов, чл. кор. Иван Гранитски – издател, и представители на СУ и ПУ. Те имат за задача да следят за спазването на регламента от състезанието, като за целта водят протокол.

3. Всички ученици, участници във финалите, директорите на училищата и педагогическите съветници, получават грамоти от президентите на Ротари клубовете в Пловдив, Пазарджик, Зонта клуб – Пловдив, кмета на град Пловдив и областния управител.

Паралелките, класирани като победители и заели призови места на градския (областен) етап получават голямата награда на състезанието – двудневни и едnodневни екскурзии до място с историческо значение в България осигурени от кметовете на общините, Ротари клубове, Зонта клуб и спонсори.